

Додаток 2

до Положення щодо впровадження механізмів заохочення викривачів та формування культури повідомлення про можливі факти корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, інших порушень Закону України «Про запобігання корупції» в Національній комісії зі стандартів державної мови

(пункт 9 розділу V)

зі змінами, внесеними наказом Комісії
від 28.11.2024 № 87-ос

Пам'ятка щодо правового статусу, прав та гарантій захисту викривача

Викривач – особа, яка повідомила про можливі факти корупційних або пов'язаних із корупцією правопорушень, інших порушень Закону України «Про запобігання корупції», вчинених іншою особою, якщо така інформація стала їй відома у зв'язку з її діяльністю, проходженням нею служби чи навчання.

Важливо!

- ✓ **викривач** – це фізична особа (громадянин України, іноземець, особа без громадянства), яка має переконання, що інформація є достовірною;
- ✓ **повідомлення викривача** має містити інформацію про факти корупційних або пов'язаних із корупцією правопорушень, інших порушень Закону України «Про запобігання корупції», тобто такі фактичні дані, що підтверджують можливе вчинення правопорушення та можуть бути перевірені (зокрема, це відомості про: *обставини правопорушення, місце і час його вчинення, особу, яка його вчинила, тощо*);
- ✓ інформація стала **відома** викривачу у зв'язку з його трудовою, професійною, господарською, громадською, науковою діяльністю, проходженням служби чи навчання, участю у передбачених законодавством процедурах, які є обов'язковими для початку такої діяльності, проходження служби чи навчання¹.

Викривач має такі права:

- ✓ бути повідомленим про його права та обов'язки;
- ✓ отримувати інформацію про стан та результати розгляду повідомлення;
- ✓ подавати докази, давати пояснення, свідчення або відмовитися їх давати;
- ✓ отримувати безоплатну правову допомогу у зв'язку із захистом прав викривача;

¹ Більш детально правовий статус викривача визначено у Роз'ясненнях Національного агентства з питань запобігання корупції від 12.06.2023 № 2 «Щодо правового статусу викривача».

- ✓ отримувати відшкодування витрат у зв'язку із захистом прав викривачів, витрат на адвоката та судовий збір;
- ✓ на конфіденційність та анонімність;
- ✓ на забезпечення безпеки щодо себе та близьких осіб, майна та житла у разі загрози життю і здоров'ю або на відмову від таких заходів;
- ✓ отримувати винагороду;
- ✓ отримувати психологічну допомогу;
- ✓ бути звільненим від юридичної відповідальності у визначених законом випадках.

Викривач має такі гарантії:

Захист трудових прав викривача

- Заборона звільнення чи примушення до звільнення, притягнення до дисциплінарної відповідальності, інших негативних заходів впливу (переведення, атестація, зміна умов праці, відмова у призначенні на вищу посаду, зменшення заробітної плати тощо) або загрози таких заходів впливу у зв'язку з повідомленням про корупцію

Виплата заробітку за час вимушеного прогулу та грошових компенсацій за порушення його трудових прав

Уповноваженої особи з питань запобігання та виявлення корупції в Комісії

Викривач може звернутися за захистом своїх прав до:

для забезпечення захисту від застосування негативних заходів впливу з боку керівника або роботодавця

Національного агентства з питань запобігання

для забезпечення правового та іншого захисту, перевірки дотримання законодавства з питань захисту викривачів, внесення приписів з вимогою про усунення порушень трудових та інших прав викривача і притягнення до відповідальності осіб, винних у порушенні їхніх прав, у зв'язку з такими повідомленнями

Правоохоронних органів

для захисту життя, житла, здоров'я та майна

Центрів безоплатної правової допомоги

для отримання безоплатної вторинної правової допомоги

Суду

для захисту своїх прав і свобод

Пам'ятка вручена та з нею ознайомлено:

_____ (дата)

_____ (підпис)

_____ (прізвище, власне ім'я, по батькові (за наявності) працівника)